

Evecon OÜ ja Enery Estonia OÜ tuuleparkide KOV eriplaneeringu ning KSH esimese etapi aruande kohta (Kõrkküla ja Kestla külade kinnistuomanikelt)

Adressaat:

Lüganuse Vallavalitsus

Koopia:

Keskkonnaamet

Viru-Nigula Vallavalitsus

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium

Kliimaministeerium

Lugupeetud vallavanem, arendajad ja kaasatud ametkonnad,

Viidates 10. juunil 2025 Lüganuse vallavalitsuse poolt saadetud e-kirjale ning avalikustatud dokumentidele seoses Evecon OÜ ja Enery Estonia OÜ tuuleparkide kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu (KOV EP) algatamise ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) esimese etapi aruandega, esitame järgmise **avaliku arvamuse ja ametliku seisukoha**.

Meie, allakirjutanud, oleme **Viru-Nigula valla Kõrkküla ja Kestla külade elanikud ja kinnistuomanikud**, kelle elamud ja planeeritavad arendused jäävad otseselt kavandatava tuulepargi olulise **mõju piirkonda**.

1. Planeeritava tuulepargi asukoha vastuolu halduspiiride ja ehitusseadustikuga

Kuigi tuulepark on kavandatud Lüganuse valla territooriumile, jääb selle **oluline mõjuala Viru-Nigula valda**, sealhulgas elumajade ja arendatavate kinnistute vahetusse lähedusse (valla piirist ca 100 m ja lähimast Viru-Nigula valla elumajast 800 m kaugusele). See tähendab, et:

- Otsene mõju jääb naabervalda, kus elanikud **ei saa planeeringu menetluses kaasa rääkida ega vallavolikogu otsustes osaleda**;
- Selline lähenemine ei ole kooskõlas **Ehitusseadustiku § 12** nõudega, mille kohaselt tuleb vältida mõjutatud isikutele ülemäärast kahju.

Palume selget vastust, kuidas on arvestatud naabervalla elanike õigustega ja miks ei ole neid sisuliselt kaasatud, samuti pole kaasatud sisulisteks aruteludeks Viru-Nigula valda?

2. Vastutus ja riskid kõrgendatud ohtlike ehitiste puhul

Planeeritavad kuni 300 m kõrgused tuulikud klassifitseeruvad **kõrgendatud ohtlikkusega ehitisteks**, mille puhul tuleb hinnata:

- ohutus- ja varinguriske,
- võimalikku mõju kolmandatele isikutele ja kõrvalkinnistutele.

Küsimus: **Kui tuulik kukub, kellele tekib kahju ja kes vastutab?** Kas Lüganuse vald on valmis võtma vastutuse võimalike kahjude eest, mis võivad ilmned **Viru-Nigula valla kinnistutel?**

3. Mõjude tükeldamine ja puudulik kumulatiivne hindamine

Piirkonnas asub juba olemasolev Suurkõrtsi karjäär (kiviluks AS), mille mõjud elukeskkonnale on selged (ka tuulikute arendajal tuleb juba olemasolevate mõjudega arvestada). Nüüd on lisandumas samasse alasse tuulepark. On ilmne, et:

- Keskkonnamõjusid hinnatakse eraldi, mitte koosmõjus;
- See tähendab **mõjude tükeldamist**, mis on vastuolus KSH põhimõtetega.

Kas on koostatud või kavas koostada kumulatiivne hindamine, mis arvestab nii karjääri kui ka tuulepargi koosmõju elamupiirkonnale? Karjääris toimuvad lõhkamised, milline mõju on tuulikul ja lõhkamisel koos elamupiirkonnale?

4. Pärandniidud ja kaitsealused liigid

Planeeritav ala (nt katastriüksus **43701:001:0302**, Koljala RMK 8) kattub **EELIS-e registri** andmetel järgmiste pärandkooslustega:

- loopealne (6280*),
- puisniit (6530*),
- lubjavaene aruniit (6270*),
- lubjarikas aruniit (6210).

Lisaks kulgeb samas piirkonnas **Suur-konnakotka rändetee** (allikas: lindude rändeatlas)–tegemist on **väga ohustatud liigiga**, kelle elupaiku ei tohi häirida. See on ka üks põhjustest, miks ei ole siiani vastu võetud Viru-Nigula valla üldplaneering, sest ka neile anti info, et selles piirkonnas on kotkapesad ja neid ei tohi häirida ning seetõttu tuleb selles piirkonnas tuulealasid vähendada.

Kõigele eelnevale lisaks saame välja tuua ka selle, et eelpool välja toodud katastril asub kolmanda kategooria kaitsealune taim nimega Pruunikas pesajuur (avastatud 23.05.2025, allikas: keskkonnaportaal ja kaart: Eelis, kirja nr: 7-1/25/1062). **Kas on tehtud ka selles osas uuringuid, kuidas seda taime säilitada ja mitte loodust ja kaitse all olevat taime hävitada?**

Kuidas on nende koosluste ja liikide kaitse arvestatud ning kas Keskkonnaametilt/ornitoloogiaühingult on saadud hinnang/luba? Kui jah, siis palun see esitada. Kas viiakse läbi ka uuring mõjualas, ehk Viru-Nigula valla territooriumil, mis jääb tuulikute mõjualasse? Kui jah, siis millised uuringud läbi viiakse ja millal?

5. Kohustuslikud juhendid ja teaduslikud arvutusmudelid

Kliimaministeeriumi välja antud keskkonnamõju hindamise juhend sisaldab **täpseid valemeid ja suuniseid** järgmiste parameetrite hindamiseks:

- müra (sh infraheli),

- varjutus ja peegeldus,
- vibratsioon.

Samuti on loodud juba **valem (Türi valla üldplaneeringust leitav aga loodud üldsusele, mitte ainult sellele vallale)**, mis arvestab tuuliku **kõrgust, labade pikkust ja võimsust**, mille põhjal arvutatakse oletuslik minimaalne kaugus elamupiirkonnast.

Palume vastust järgmistele küsimustele:

- Kas arendajad ja Lüganuse vald on **sedä valemist kasutanud**? Kui jah – kus see kajastub? Kui ei – miks mitte?
- Kas on arvestatud **paepinnase eripäradega**, mis on piirkonnas valdavad (Kestla ja Kõrkküla)? Paekivi **võimendab vibratsiooni ja heli levikut**.
- Kas on tehtud **mõõdistusi või modelleeringuid**, mis näitavad müra, vibratsiooni ja infraheli tegelikku levikut sellises pinnases?
- Kas on hinnatud ehitustegevuse käigus, vundamendi kaevamisel, tekkivale mõjule põhjaveel?
- Kuidas on kavandatud tuulikute **vundamendi ehitus**? Kas puuritakse pinnasesse vastukaalu jaoks augud mis täidetakse betooniga (kui puuritakse siis kui sügavad) või kaevatakse lihtsalt suur auk, mis täidetakse betooniga (kui kaevatakse siis kui sügav ja kui lai)? Kas selle jaoks on küsitud ka Keskkonnaameti käest mingeid lubasid, et uurida **põhjavee hilisemat liikumist** (kui tekib takistus siis vesi hakkab liikuma uute kihtide vahel ja mis muudab vee kvaliteeti)?

Kui vastavad hindamised on tehtud, **palume viidata, kus saab nendega tutvuda**.

6. Avalik ligipääs dokumentidele ja osalusmenetlus

Viitame **Aarhusi konventsioonile**, mis sätestab:

- õiguse saada keskkonnainfot,
- õiguse osaleda otsustusprotsessis,
- õiguse pöörduda õiguskaitse poole.

Palume kinnitada, et kogu järgmine info on või saab olema **avalikult kättesaadav**:

- KSH täismahus dokumentatsioon,
- eriplaneeringu seletuskiri,
- mõjuhindangud ja visualiseeringud,
- Viru-Nigula valla mõjualase jäävate kinnistutele mõjuanalüüs,
- Ornitoloogiaühingu analüüs/hinnang üldiselt, mis sisaldab ka mõjualasse jääva piirkonna hindamist,
- uuringud elukeskkonna, kinnisvara ja tervisemõjude kohta.

7. Kestla/Kõrkküla visuaalne mõju ja Lüganuse valla täiendavad tingimused

Lüganuse vallavolikogu otsuse eelnõus on sätestatud, et tuleb koostada:

- „Kestla külale keskenduv mõjuanalüüs, mis tuvastab võimalikud asukohad täiendava haljastuse lisamiseks eesmärgiga varjata küla ida- ja lääneosa vaateid tuulikutele.“

Kas see analüüs on koostatud ja kus on võimalik sellega tutvuda?

8. Riiklikud juhised ja MKM seisukoht

Tuuleenergia arendamise ühtlustamiseks on **Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (MKM)** saatnud 2022. aastal välja **riikliku seisukoha**, mis käsitleb sobivaid kaugusi, tehnilisi parameetreid ja planeeringupõhimõtteid.

Kas Lügane vald on selle seisukohaga tutvunud ja sellest lähtunud? Kas on küsitud MKM-lt täiendavat seisukohta aastaks 2025? Kui jah – milline see on? Kui ei – miks mitte?

9. Kas on suheldud Viru-Nigula vallaga?

Viru-Nigula vald on pidanud **kärpima oma tuulealasid** samas piirkonnas, kus nüüd Lügane vald tuulikuid planeerib, just ornitoloogiaühingu uuringute ja ohustatud linnuliikide tõttu.

Kas on peetud sisulisi arutelusid Viru-Nigula vallaga? Kui ei, siis millal see toimub?

KOKKUVÕTLIK SEISUKOHT

Meie, **allakirjutanud isikud**, kes elavad või omavad kinnistuid Kestla ja Kõrkküla külades (Viru-Nigula vald), jääme kavandatava tuulepargi **otsesesse mõjupiirkonda** ning:

- **Ei nõustu planeeringuga**, kus 300 m kõrgused tuulikud paiknevad vähem kui 100 m kaugusel meie valla piirist ja ainult 800 m kaugusel elamute läheduses;
- Leiame, et tuulikute püstitamine ilma **mõjualasse jäävate elanike nõusolekuta** ei ole lubatav;
- Palume kõiki ülaltoodud küsimusi ja seisukohti **arvestada edasises eriplaneeringu menetluses ja esitatud küsimuste sisulised vastused saata 30 kalendripäeva jooksul e-mailile**

Palume kinnitada vastuse kätte saamine ja palume kinnitada ka seda, et kõigi allakirjutanute eest läheb arvamuse avaldamine arvestusse planeeritaval tuulepargi rajamisel.

Lugupidamisega,

Kõrkküla ja Kestla külade kinnistuomanikud ja elanikud
Allkirjaleht lisatud eraldi (lisa 1, lk 5)